

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Filozofia i historia matematyki

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Nauczanie matematyki i informatyki		Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -		Kod zajęć 06NMIS.120HS.00258.23
Jednostka organizacyjna Wydział Matematyki i Informatyki		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Fakultatywny
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Izabela Bondecka-Krzykowska	
Prowadzący zajęcia	Izabela Bondecka-Krzykowska	
Okres Semestr 6	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 15, Zaliczenie z oceną; w tym zajęcia zdalne: - Wykład synchroniczny: 15 - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem przedmiotu jest wykład dotyczący zagadnień filozoficznych związanych z matematyką poprzedzony wstępem do filozofii. W ramach wykładu studenci/studentki zapoznają się również z głównymi faktami historii matematyki.

Wymagania wstępne

brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawowe pojęcia i problemy filozofii.		Kolokwium pisemne
W2	zna główne koncepcje w zakresie filozofii matematyki.		Kolokwium pisemne
W3	zna główne fakty i tendencje w rozwoju matematyki.		Kolokwium pisemne, Referat
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi mówić o historii matematyki w sposób odpowiedni dla ucznia.	NMI_K1_U05, NMI_K1_U15	Referat
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa do prezentowania treści z zakresu historii matematyki.	NMI_K1_K02	Referat

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie ogólne do filozofii. Pojęcie filozofii, filozofia a nauki szczegółowe, funkcje filozofii, działy filozofii.	W1	Wykład, Wykład synchroniczny
2.	Ontologia. Podstawowe problemy i stanowiska w ontologii.	W1	Wykład, Wykład synchroniczny
3.	Epistemologia. Podstawowe zagadnienia i koncepcje epistemologiczne.	W1	Wykład, Wykład synchroniczny
4.	Poprzednicy współczesnych stanowisk w filozofii matematyki. Koncepcje: Platona, Arystotelesa, Euklidesa, Proklosa, Mikołaja z Kuzy, Kartezjusza, Pascala, Leibniza, Kanta, Bolzana, Milla, Dedekinda, Cantora i Poincarego.	W2	Wykład, Wykład synchroniczny
5.	Współczesne stanowiska w filozofii matematyki. Logicyzm, intuicjonizm, formalizm.	W2	Wykład, Wykład synchroniczny
6.	Matematyka w czasach najdawniejszych. Matematyka w starożytnym Egipcie, Babilonii, Grecji, Rzymie, Chinach i Indiach. Matematyka w krajach islamu. Matematyka w średniowieczu.	W3, U1, K1	Ćwiczenia
7.	Matematyka nowożytna, wiek XVII, XVIII i XIX.	W3, U1, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Praca w grupach, Rozwiązywanie zadań obliczeniowych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Ocena z wykładu zostanie wystawiona na podstawie wyników kolokwium zgodnie ze skalą: > 90% punktów bdb > 80% punktów db+ > 70% punktów db > 60% punktów dst+ >50% punktów dst
Ćwiczenia	Na ocenę z ćwiczeń składają się punkty uzyskane za: 1. referat wygłoszony podczas zajęć (40%) oraz 2. kolokwium (60%). Skala ocen: > 90% punktów bdb > 80% punktów db+ > 70% punktów db > 60% punktów dst+ >50% punktów dst

Literatura

Obowiązkowa

1. L. Węgrzecki, A. Kasprzyk, Wprowadzenie do filozofii, Warszawa 1970
2. R. Murawski, Filozofia matematyki. Zarys dziejów, Poznań 2008.
3. I. Bondecka-Krzykowska, Przewodnik po historii matematyki, Poznań 2006

Dodatkowa

1. R. Murawski, Filozofia matematyki. Antologia tekstów klasycznych, Poznań 2003.
2. R. Murawski, Współczesna filozofia matematyki, Warszawa 2002.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zaliczenia	20
Przygotowanie do zajęć	15
Czytanie wskazanej literatury	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
NMI_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do popularyzowania wiedzy z zakresu matematyki i informatyki,
NMI_K1_U05	Absolwent/ka potrafi mówić o zagadnieniach matematycznych i informatycznych poprawnym, zrozumiałym językiem,
NMI_K1_U15	Absolwent/ka potrafi skutecznie komunikować się z uczniami, rodzicami i pracownikami szkoły,